

B A R S I H I R L A P.

Politikai hetilap. Megjelenik minden csütörtökön.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, egyes szám 20 fillér. Hirdetmények beiktatása jutányosan számítatik. A „Nyílt tér” sorának közlési díja 50 fillér.

Főszerkesztő és kiadótulajdonos: Dr. Török Mór.

A lap szellemi részét illető kéziratok a szerkesztőség, hirdetmények és pénzküldemények a kiadóhivatal címére küldendők. Kéziratok nem adatnak vissza.

Felelős szerkesztő: Dr. Gyikos Mihály.

A válsághoz.

Lerontották ama hitünket, hogy hazánk a boldogulás útján halad. Lerombolták ama reményünket, hogy még egy lépés s a monarchia súlypontja mi vagyunk. Idáig éreznünk kellett, ma pedig kétszeresen kell, hogy ezeréves létünknek csak erkölcsi javait élvezhetjük, de kézzelfogható eredményeit alig. Ki nevezhetné annak a 67-ben keltezett új berendezkedést? Ha pedig ott vagyunk, hogy az eddigi „fikció”-t, mely az ország függetlenségét legalább befelé látszólagossá tette, ma átváltoztatják nyílt valósággá.

Ha az ország a képzelhető két szempontból, t. i. az érzelmi és jogi szempontból nézi e revolúciót, lehetetlen nem egységes eredményre jutnia, aminthogy általánosságban arra is jutott. Mellettünk van a jog, bennünk pedig a nemzetiségünkhöz és függetlenségünkhöz való ragaszkodás. Hogy keletkezhetett egy harmadik szempont is, mely azonban nem magyar föld szülötte, az mélyen lesújtó. Bizonyos azonban, hogy ennek sem a jogi, sem a nemzeti szempont-hoz semmi köze. Az igazság csak egy, a magyar szív csak magyar, tehát egy, s így nem lehet gyökere oly felfogásoknak, melyek az igazsággal ellenkeznek. Tehát csak

természetes, hogy felháborítja igazságérzetünket, lázongóvá teszi nemzeti érzelmeinket s ha ezektől menten itél is eszünk, nincs mentesség a hazaárulók számára. Nem lehet mentesség általános emberi szempontból, annál kevésbé nemzeti szempontból.

Ezek az emberek részesülnek a haza áldásaiban s ellene fordulnak. Nem erkölestelenség ez?! A századok alatt leszűrődött s nemzeti életünk biztosítására hivatott igazságainkat kiforgatják! — Hát nem erkölestelenség ez? És e kiforgott igazságok romjain anyagi hasznot keresnek. Hát nem erkölestelenség ez? Nem! Ez aljasság! Nem érdemlik meg, hogy az erkölcs felemelő szavát bár csak negatívumában is velük kapcsolatba hozzuk. Nekik tiszteletreméltó a tolvajokat, a gyilkosokat megillető czim, mert számukra nincs mentesség.

Az ő lelkükön szárad az a borzasztó esés, melybe az ország jutott. Mert nem volna kétségbeejtő ez a helyzet, ha ők nem volnának, miért is volna? De így, az ő erkölestelenségeikkel, nehezen kiheverhető baj.

Nem elég, hogy összeütközött nemzet és király, alkotmányosság és abszolutizmus, szétrongyolódik ama szinte pótolhatatlan érzelm is, mely a törvény szentségének a

biztosítóka. De ez még mind nem elég?

Erkölesi tusába kerget ez az állapot sok embert. S ez a tusa, ez a mi igazi erőpróbank. Ki vagyunk téve a nyomásnak ama megkülönböztetett „hazafiak” részéről, kik hazaáruló voltukat nem szégyenlik tettekkel is bizonyítani. Nem lehet azon vitatkozni, meghajoljunk-e előttük vagy nem?! Ne legyen ez az erkölesi tusa eredménytelen, hiábavaló. Mert, hogy az, ha megadást jelent, a hazaárulóknak való megadást, az bizonyos. Ez a megalázkodás nem mása ama köznapi s szintén erkölestelen cselekedetnek, ez gyermeke a hazaárulásnak, ez nemzetietlen, alávaló és viselőjére erkölesi halált jelentő cselekedet. Tomboljanak „ők”, övék lehet a hatalom, de, csak bitorló, övék lehet a percz, de nem övék a végtelenség.

Az ő pusztá létük botránkozott, tetteik pedig, a körülmények szerint esaládokat, testületeket szakgatnak darabokra. Rokon rokont, az egymástól függők egymást, a testület testületet támad. Ez a folyton nagyobb arányokat öltő képe a mai helyzetnek. Nem elég, hogy a mindnyájunk érdekeit őrző intézmények lehullanak arról a magasságról, hová őket sysiphusi munkával emeltük, de lehet az

TÁRCZA.

Őszi dal.

Hull az ágról a falevél,
A kis fecske az utra kél.
Messze, messze, szebb országba,
Távol tőlünk, szebb hazába.

Ha én velem elmehetnék,
Messze, messze repülhetnék;
Távol utra, szép Keletre
S visszatérnék Kikeletre.

De én azt már nem tehetem,
Ide lánczolt a végzetem;
Vágyaimmal oda vágyván,
Itt maradok szegény, árván.

Itt várom meg a szép tavaszt,
Mig virágot, bimbót fakaszt.
Itt töltöm én a zord telet
S elmélkedem sorsom felett.

Berényi Imre.

A csavargó.

Üres a táj, embert nem látni már, mit is keresne odakint? A kinek otthona van, az nem jár most kint a mezőn, a folyton hűlő légen. Az ég derűtsége elmulik, azurkék színét elveszti és a felhők foszlányai sűrűn himzik ki az égboltot, a melyből még egy tenyérnyi darabkát sem engednek láttatni. A levegőből egy néhány téli-

madár szárnycsattogása hallik, ami a hontalan utast felriasztja és gondolkodni készíti:

— Vajjon miért nem lettem madár, hogy kényem-kedvem szerint szállhatnék hegyről völgybe, vizeken át! Vajjon miért nem lettem madár, hogy ott találjam fel hazámat, a hol tetszik, miért nem lettem pacsirta, hogy a magasba énekelhetnék a Teremtőnek?

Feltekint utasunk az égre s látja a borongós felhőzetet, önkénytelenül jut eszébe, hogy az ő érte van, hogy imája át ne hatolhasson.

Régen jár már a föld hátán, keresve a jó emberek kegyét, lesve azoknak elvetett kenyerét; otthona régen volt, vagy talán soha.

Az éj leple a takarója, fejpárnája csekély czókmókja, ami összes vagyona. Várost régen látott; kerüli, mert hajdan...

Most ott esatangol pusztáról-pusztára. Milyen jó dolga volt nyáron utasunknak! Akkor a legelső gulya kolompja magához csalogatta. Messziről nézte, azután a gulyáshoz ült, aki szép ábrándos meséket szőtt utasunk álmétkodására. Máskor a csikósokhoz szegődött. Azoknak merész kalandjait gyönyörrel ballgatván, nem késett a tálból együtt meríteni a puszták fiaival, Esténként a pásztor tilinkója ringatta az álmok honába. Ez nyáron volt; de most? A fű elgyengül, halaványul, sárgul, zsugorodik; a fák elhullatják leveleiket, befödik a földet, a virágok száracskáit és

takaróul szolgálnak majd a hideg téiben. Szél kerekedik, — a tél örökös szele, — amelyről azt mondják, hogy a Garabonciás diák csinálja.

Hül a lég, a nap nagyon mostohán szórja sugarait, alig szűrődik át egy-kettő a tömör felhőzetben, azaz egy-kettő is inkább fagyaszt, mint melegít. Csak bolyong az utas járatlan utakon, hol ide, hol oda téved; hol jobbra, hol balra vezet a meszről látszó csillogó világosság. Az ég mécei nem égnek. A hold sem bujkál a felhők között. Végre feltűnik a távolban egy szikrányi világosság.

Utasunk — hogy szem elől ne veszítse — árkon-bokron egyenesen törtet a fény felé.

Elérte a világforrást.

— Mi lehet az elhagyott ház, ahol még ily későn is virrasztanak?

Az ablak deszkával volt berakva, mintha irigyelnék a ház lakói a künlakóktól az ingyen világítást. Pedig mennyi jót tenének az utasoknak, akik látva a világosságot, betérnének. Tán most se volna oly esend az elhagyott házban.

Utasunk az ablakhoz lépett és a kis hézaghoz, — amelyen csak egy-két fénysugár lopódhatott ki — igazítá szemét. Semmit se látott.

— Mi lehet itt? Hallottam zsványtanyákról, de csak nem ülnének ilyen esendben? Hátha most érkeznek és engem itt találnak? De mi jót várhatok már az élettől? Közéjük állok!

örülő szű a nemzet testének legkisebb részeibe is.

Fájdalmas kép ez! A mikor megkezdődik az egyesek harca egymás ellen, ez már a nemzeti erő vesztesége. Józan észszel ki akarná darabokra törni az összhangot, mely nélkülözhetlen a nemzeti életben? Ez az összhang ma már nincs meg. Nincs meg a nemzetben, nincs meg kisebb körökben sem. Ez az alapja minden rossznak, mely a nemzetet érheti. Ez az alapja sok rossznak, mely az egyént sújthatja. Ma már a lelkiismeretes gondterhesen jár, a könnyelmű nembánomságával veszedelmessé válik, az érzékeny kétségbeesik. A mindennapi élet eltér rendeltetésétől és felületessé lesz. Az események izgalmi kiragadnak abból, mert a lelkiállapot nem normális. A lelkiállapot hullámzása a saját egyéni kötelességbeli munkát értékében leszállítja. Hát nem rombolás lesz?

Micsoda kloakái nyitak fel annak a bizonyos rendszernek! Annak a feldicsért, bár ilyenek sejtett rendszernek. Minden szenny, mely csak felgyülemlett, ma özönével szakad reánk. Ellepi a köz- és magánélet piadestáljait, hogy eltemeti-e őket, az csakis attól függ, lesz-e kitartásunk vagy sem?

k. o.

Diszközgyűlés Bars megyében.

A vármegye törvényhatósági bizottsága folyó hó 23-án közgyűlést tartott. Méltán nevezhetjük diszközgyűlésnek, mert nem csak a vármegyének, de az egész országnak is dicsőre válhatik az az ünnepélyes hangulat, mely a 23-iki közgyűlést uralta. Minden szó, mely a vármegye üléstermében elhang-

zott a hazafiság legtisztább érzelmeinek volt hű kifejezője és nem akadt egyetlen ember sem, ki ezt a gyönyörű összhangot megzavarni merészelte volna. Így, így képzeltük mi mindig Barsvármegye törvényhatóságát, a vármegye közönségének igaz képviselőjét. Örül a lelkünk, hogy Barsvármegyében a magyar érzés, a magyar hazafiság glóriája oly fényesen ragyog ma is, mint hajdan, mint ezer év előtt.

Az ülés lefolyásának történetét rövidre szabjuk. Nem terjeszkedünk ki arra, ki mit mondott, mindenki ugyanazt: legyünk hazafiak. Elsőbb is a ministerium kinevezetése került szóba. A törvényhatóság a legnagyobb fokú bizalmatlanságot szavazott a kormánynak, kimondván, hogy a nemzeti ellentét mind törvényes eszközzel folytatni fogja. Majd óvást emelt a közgyűlés a képviselőház és illetve az országgyűlés folytonos elnapolása ellen. Végül a honvédelmi miniszternek a póttartalékosok behívására vonatkozó rendelete ellen tiltakozott a közgyűlés és elhatározta, hogy a behívókat tartalmazó falragaszokat nem függeszti ki, sőt közegeit egyenesen eltiltja ettől.

Nem teljesítenénk kötelességünket, ha a lévai járás magatartását külön nyomatékkal nem emelnénk ki. Távol áll tőlünk, hogy a lévai járás érdemeit a többi járások rovására dicsérjük, de végre is el kell mindenkinek ismernie azt, hogy amióta a nemzeti ellentét áll tart, a közgyűléseken a legtöbb tevékenységet a lévai járás fejté ki.

A következő rendkívüli közgyűlés december hó 21-re tüzetett ki.

A közigazgatás államosítása.

Ujabb megint aktuális lett a közigazgatás államosításának kérdése. Volt idő, mikor az egész magyar közvélemény csaknem egyhangulag követelte ezt a nagyszabású reformot, benne látván egy jobb

és olcsóbb közigazgatás biztosítását. Széll Kálmán alatt történt meg a közigazgatás ugynevezett egyszerűsítése, a számvevőségek államosítása s ezt akkor joggal tekintették az első lépésnek a közigazgatás államosítása felé. Azóta azonban változott a felfogás. Bizvást állíthatjuk, hogy csaknem mindazok, akik még egy-két év előtt lelkes hívei voltak az államosítás eszméjének, most határozottan ellene vannak. Oka ennek a felforgatott politikai viszonyokban keresendő s ez az ok éppen nem kicsinyelhető. Ezt az okot elfogadjuk mi is és kijelentjük, hogy nekünk a közigazgatás teljes államosítása mindaddig, míg teljesen ki nem épült a magyar nemzeti állam, nem kell.

Soroljuk el azokat a jogos kifogásokat, melyeket a mai közigazgatás ellen felhozhatunk.

Az első jogos kifogás az, hogy a legtöbb vármegyében és törvényhatósági joggal felruházott városban egyes familiák kezében van minden hivatal és minden befolyás. Apáról fiúra száll a közigazgatási karrier, a legerőszakosabban érvényesül a protekció és tobzódik a klikkrendszer. Az egyes hivatalokra nem azokat választja rendszerint a sógorság, komaság, protekció és paktumok alapján megválasztott megyebizottság, akik erre érdemesek, hanem azokat, akiket híveik feltolnak. Így esik meg bizony igen sok törvényhatóságban, hogy a jó erők évtizedekig tengődhetnek hivatalukban, míg tejelesképű üresfejű protekciószakmákban mértőföldesimákban haladnak előre. Sok vármegyében üresfejű legénykékek állanak a legfelelősségteljesebb s a legtöbb tudást igénylő hivatalok élén s hogy ilyen vezetés mellett a közigazgatás nem lehet ideális, az természetes.

Másik rákfenéje a mai vármegyének a korrupció. A sógorság, komaság révén lehetővé van téve, hogy esztendőknél át feljönnek bizonyos bűnös visszaélések, a miknek rendszerint egy-egy revolvergolyó vagy a börtön vet véget. Emlékezzünk csak vissza a Krivány-féle sikkasztásokra! Alig van vármegye, ahol a legutóbbi tiz esztendő alatt kisebb nagyobb sikkasztásokat nem követtek el s ezeket a pénzeket természetesen a közönség fizette meg pótdadó formájában. Ugyancsak a sógorság, komaság s a klikkek teszik lehetővé a közszállításoknál és a középítkezéseknél a kisebb nagyobb panamákat a minden néven nevezendő visszaéléseket.

Utasunk óvatosan körüljárta a házat. Mikor az udvarba ért, a kutya fogadta őt. Vándorunk jól értett a csittitáshoz, mert a kutya egy-két vakkantás után abbahagyta nótáját. Vándorunk a pitvarba osont és az ajtóhoz tette fülét.

* * *

— Hagy úgy, Jancsi! Ne próbálgasd! Hagyj békét a humnak. Hajdan és most... Nem úgy van már, mint volt régen...

Ha elgondolom a multat, be megkönnyezem azt az időt. Mikor még malmom volt, vigan forgott, soh'se fáradt el kereke. És a nóta, ha rátetted kezedet a czimbalomra: minden ízében megrezdült az ember. Száraz fád, rozsdás hurod sirt, örült velünk. Ma kegyelemkenyéren élek. Fiaimnak kevés volt a kis zakatoló, ők nagyot és műmalmot akartak. Beleölték minden pénzemet, sőt kölcsönt is vettek. Minden nagyban ment és így tönkre jutottak... elbujdostak. Most csak barátaim érző szive tart fenn. Lásd: se malmom, se fiam! Mit ér az élet nekünk? Vén czimbalmos vagy, mindennap egy nótát felejtész. Lásd! érdemes megőregedni?

De hiába, a nap alatt így van ez: Uj idők, új emberek; a régiek mit se érnek!

* * *

Utasunk végighallgatván e beszédet, tisztában volt, hogy csárdában van; a szobában pedig egy öreg molnár vigadna a czimbalomnál, de nem bir. Nagyon szere-

tett volna köztük lenni. Mennyire összeillenek: mind a hárman leszámoltak az étellel...

— Jó öreg, se malmod, se fiad? Hát én mit szóljak? — Így a csavargó. — Sem apám, sem anyám, árva vagyok. Az embéri szív kegyetlen, nem fogadott fiául senki sem. Nem lettem volna csavargóvá, ha felkarolnak engem, szegény árvát. Amije volt apámnak, szétkapkodták a rokonok, az idegenek és engem szegény árvát mivé tettek? Fázom, mert ruhátlan vagyok. Ehezem, már harmadik napja vagyok étlen.

Ösztönszerűleg körülnéz a csavargó, de semmit se talál, amivel éhét csillapíthatná. Az izgalomtól mindenre képes: már a kilinesen révedez keze. De épp akkor indulnak belülről is. Egy ugrással a pitvar félreeső zugában kuporodik össze.

Indul a molnár, Jancsi a vén czimbalmos kikiséri a kert végéig, azután visszamegy, mert ő a csárda örökös lakója, a csapláros engedelmeivel.

A két öreg kiment. Ekkor hirtelen kigrik rejtekéből a csavargó és beront az üres szobába. Az óhség kergette, de ott semmi fog alá valót nem lát. Velőtrázó gondolata támad: vállára kapja a czimbalmot és kifut vele, megfosztván a vén czimbalmost egyedüli jószágától, kenyérkeresőjétől.

Rohan, nem nézi hová? Nagy a teher, de az erő emberfeletti. Keresztül minden iramodik előre, s tán a molnárt is elhagyta már, aki valami kerülő uton balla-

gott haza felé. Lankad a tolvaj, már-már összeroskad. A szántóföldről az utra akar ugrani az árkon át, de a lépés rossz volt, az erő kevés... és utasunk az árokba zuhan zsákmányával. A nagy teher jól összenyomta áldozatát, aki különben is már a halállal vívódott. Az volt az utolsó csapás. Jajdul egyet, hörög hosszasan, de fájdalmát nem érzi már.

— De jó nekem! — Im egyszerre mintha száz kéz nyulna a haldokló felé, e kiáltással: „Megvagy tolvaj!” Megretten, összeborzad a csavargó, a halálos ijedtségtől még egyet kiált... és meghalt. Kiadta meggyőzött lelkét.

Nem messze kullogott az öreg molnár, aki figyelmes lett a hangra. Odaér a vesztőhelyre, megpillantja a czimbalmot és alatta a csavargót. A lelki bátorság soh'se hiányzott öregeinkből. Az öreg molnár megtapintja az embert, de az már élettelen.

A hideg levegőn rövid idő alatt megdermedett.

Az öreg molnár visszament a csárdába, hogy elmondja az esetet. A vén czimbalmos asztalra hajtott fővel zokogott.

— Mi bajod Jancsi?

— A czimbalmomat elvitte valaki az alatt, amíg mesteruramat kísértem.

— No ne sirj! Meg van! Gyere velem!

Másnap bejelentették az esetet a hatóságoknak.

Harmadik kifogás a vármegye ellen, hogy közigazgatása ósdi, lassu s messze mögötte marad például az állami hivatalok ügykezelésének. Tanultabb, gyakoroltabb személyzetre s nagyobb hivatali buzgóságra van szükség. Ahol azonban klikkek és rokonsági kötelék döntik el, ki milyen hivatalba kerüljön, ott laza a szubordináció s a munkakedv nem megy érdemszámba.

Van azonban az éremnek egy másik oldala is. Es pedig az, hogy a mai vármegye dacára az ő fogvatékosságainak bevehetetlen száncza az ősi magyar alkotmánynak. Nagyon jól tudjuk, hogy jöhetnek személyek, jöhetnek kormányok, amelyek megrendítik az alkotmányunkba vetett bizalmat s országunkat elnyomni, letiporni akarják. A törvényhozás, melyet minduntalan haza lehet küldeni, nem elég erős az alkotmány megvédelmezésére, de az ősi vármegye, amint látjuk, még mindig nem nélkülözheti azt az erőt, amely a vármegyék ellentállásában rejlik; az állami közigazgatás pedig egyszerűen megfosztaná a nemzetet ettől az erőtől, amely nélkül bizony még ma is elpusztulhatna az ország.

Ezért van szükség a vármegyére, illetve a törvényhatóságok autonómiájára.

Ellenben van egy biztos, radikális mód, amely mellett a vármegye-közigazgatást ideálissá lehetne tenni, anélkül, hogy autonómiáját elveszítene.

Ez a mód az általános és titkos választói jog, amely nemcsak képviselő-, hanem a törvényhatósági választásokon is kilenne terjesztendő. Azok a megyebizottsági tagok és hivatalnokok, akiket az általános titkos választói jog alapján választanának meg, megszabadulnának a rokonság és a klikkek nyűgétől, mert ahol maga a nép választ közvetlenül, ott tisztának kell maradnia a léleknek — és a zsebnek.

Bars megye küzdelme.

Mult idők visszhangjaként szerepeltek a jelent. Ha pedig ezen szempontból vesszük vizsgálat alá Barsvármegye jelenlegi, válságosnak mondott politikai helyzetét, úgy vizsgálódásunk eredményeképp csakis oda konkludálhatunk, hogy ez az állapot korántsem oly tarthatatlan, korántsem olyan, a mely arra indíthatná Barsvármegye közönségét, avagy törvényhatóságának tisztikarát, hogy a vélt tarthatatlan helyzetből kifolyólag a mult idők visszhangjának erőteljes, egészséges csengését akárcsak egy kissé is fékezze vagy tompítsa.

Barsvármegye közönsége holmi hetvenkedő ijesztgetéseknek fel nem ülhet, nem térhet le a régi, dicső tradíciók jelölte egyenes utról, végig kell haladnia azon ösvényen, amelyet számára nem kisebb ember, mint Barsvármegye volt hírhedt követe, Balog János mutatott és egyengett a meyről Barsvármegye közönsége az események gyakorta behatása dacára sohasem tért le.

Nemzeti történelmünk egyik legfényesebb korszakának nyitott utat a volt barsvármegyei követ akkor, amikor Ferenc király törvénytelen adóztatása és ujonczása ellen fel merte emelni hatalmas szózatát, amelynek merész hangja végig száguldott az egész országon, felverve a trespéd s lethargikus álomba merült erőtlennemzeti testet. A mélyreható s az egész magyar hazára a megújulás varázsával ható nemzeti reformok kiindulási pontja, bölcsője tehát Barsvármegye volt. És mi megtagadnók e fényes múltat és mi kivételnek önönmagunkból a nagynak, a dicsőnek örökkön ápolandó emlékezetét, csak azért, hogy alattomos meghunyászkodással a törvénytelen és alkotmányellenes kormány uszályhordozóivá legyünk?

Vármegyénkben, ahol az erdőszerzta hegyek magas ormai felhőkbe nyulva hirdetik az egekig törő szabadság lángérezetét, itt, hol a magyarság hazafias érzelmű polgárságának, mondhatni, utolsó

bástyáján állunk, nem eshetik meg oly gyalázatos merénylet, amely kitörülhetetlen foltként sötétítene be vármegyénk történelmének még ezideig minden szennytől, minden mocoktól mentes lapjait.

Ahelyett tehát, hogy vármegyénket ért állami dotáció amugyis törvényellenes megvonása, a kilátásba helyezett alispáni felfüggesztés miatt bura horgasztanók fejünket, üssük fel a főt s büszke önérettel a szent lelkesedés mámorában ujjongjunk fel, hogy ime vármegyénkben nem halt még ki a honfui önzetlenség magasztos volta, lelkes nép honol itt a kies Zsitva s a szöke-Garam partján, amely nemzetét s vele önmagát meg nem tagadva, a hatalom bitorlóival szemben fel meri venni a harcot s azt folytatja is addig, míg az ország alkotmányos jogain ejtett sérelmeink nemzet irányban orvoslást nem nyernek.

Az az eszeveszett kapkodás, amely a jelenlegi inparlamentáris kormányt minden megnyilvánulásában jellemzi, csak tápot nyújt a nemzeti ellenállás fokozatos erősödésére, csak az olajat önti a már ugys fennn égő igaz szenvedélyek magasán lobogó lángjára, amely előbb vagy utóbb tisztító tüzként fog végigrohanni az egész országon s az egész megyei társadalmon.

Az eszmék harcában ismét oly pontra jutottunk a küzdelem a kifejlésnek ama stádiumában van, amit a tragikus színművekben peripetia néven szoktak jelölni.

Két eszme küzd jelenleg szerte az egész országban, az amit a kormány s az amit a koalíció képvisel s ez eszméknek megfelelőleg két párt küzd a politikai élet porondján is. Az egyiket méltán azonosíthatjuk az udvari párttal, a másik kiérdemelte a nemzeti párt nevezetét. Az első az udvar, a másik a nemzet törekvéseinek előharczoja. Amaz még mindig a török világkora ama bal hiedelmet istápolja, hogy Magyarország csak a dynasztia érdekeinek felkarolásával tarthatja meg nagyhatalmi pozícióját, emez a nemzetben elegendő erőt vél felfedezni arra, hogy minden téren, az állami élet minden ágában a teljes érvényesülés, a teljes önállóság birtokát élvezhessék.

A különböző eszméknek e két részre való csoportosítása után minden igaz érzelmű magyar polgár ismerje és tudja meg, hogy mi a kötelessége, honfui tiszte. Kibuvó nincs! Solon a nagy görög államférfiu becselenséggel sujtotta ama polgárt, aki az ország, a haroz veszélyes napjaiban szint nem vallott, avagy pedig valamely politikai párt keretébe beilleszkedni vonakodott. Elérkezett az ideje a színvallásnak, mert az idő is megérlelte immár gyümölcsét és a gyümölcsnek édesnek kell lenni.

Barsvármegye, valahányszor sötét felhők vonultak fel a haroz láthatárára, mindannyiszor a legelső között volt, aki politikai meggyőződését nyíltan, leplezetlenül adta tudtára az országnak s ez a meggyőződés s ez a pártvallás mindig a nemzeti ügy harcossainak élére teremtette vármegyénket. Ma is, midőn a politikai válság chaosában mintegy mesterpróba elé állították a nemzet alkotmányának védőbástyáit, a vármegyét. Barsvármegye a nemzetnek mondott alkotmányos ellenzéki pártok mellé sorakozott, hogy támogassa azokat, erőforrásul szolgáljon nekik a századok alkotta ősi alkotmányos javak s szabadságok megvédésében és tovább fejlesztésében.

Barsvármegye ezen tényével a helyzet magaslatára emelkedett; megismerte önmagát, tudtára ébredt a magában rejlő őserőnek, amely a megnyilvánulásra csak az alkalmat várta.

Jöhetnek már a nehéz napok, vészteljes fellegek, sötét leplüket reáboríthatják szegény magyar hazánkra, a nemzet szilárdan fog állni a vészek közepette s az önmagára ismert Barsvármegye is tudni fogja kötelességét. Mert „csak törpe nép felejthet ős nagyságot, csak elfajult kor hős elődöket.”

A tetszvágy.

Az ember belvilága nagyon hasonlít a természethez. A vad szenvedélyek vihara, a szelid érzelmek verőfényes, jótékony melege, az indulatok szeszélyes változatossága, a rideg önösség fagya kisebb-nagyobb mértéke — miként a természet időjárása — mind lényegünkbe foglalvák.

Edes mindnyájunknál közös hajlam a tetszvágy, hatalmasan működő erő, melynek a dicsőség, hir, kitűnés tápanyagul szolgál, tehát belvilágunk egyik jelentékeny tengelye, mely körül cselekvényeink egész légiója forog.

Nincs oly egyéniség, kiben e hajlam bizonyos mértékben meg ne volna, ki a körülményekhez képest ne iparkodnék mások kedvtelését, tetszését kinyerni.

Már most csak az a kérdés, hasznos-e ez a tulajdonság és annak tényleges nyilvánulása, vagy nem? S a felelet reá, igaz, kissé pithiaszerű; igen is, nem is, a szerint, a milyen.

Ha a többi tulajdonsággal összhangzatosan működik, akkor mindenestre hasznos; míg ellenben, ha nagyobb mérvet ölt, ha felülkerekedik a többi érzeményi erőkön és szenvedélylyé fajul, akkor ugy egyesekre, mint az egész társadalomra nézve okvetlenül káros.

Lássnk előbb a tetszvágy hasznos voltát.

Tudjuk, hogy cselekvényeinknél — különösen a mai világban — nem kis szerepet játszik az önzés; mint tetteink rendez delejtűje, sokszor ferdeségekre vezet, sőt ha egyéb nemesebb hajlamaink hiányzanak, vagy már eltompultak, szélsőségekre és erkölcsi hibák elkövetésére ragad. Azért emeljük ki az önzést leginkább, mert földi szereplésünk alatt ez a leghatalmasabb indító erő, legyőz minden hasonló hajlamot és önkényen zsarnokoskodik egész valónkon.

Egyedül a tetszvágy az, mely legtovább képes ellentállani szilaj kicsapongásainak, mely, tán kissé ravaszul, de mégis csak odasimul az emberhez, könnyedén sugva fülébe: „Mit szól majd a világ?”

S az önző ember, ki a lelkiismeret szivetrengető szózatát sem veszi észre, a tetszetés halk suttogását meghallja és többször, mint nem, hajlik is szavaira.

Avagy nem innen magyarázható, hogy a zsgori, aki önmagától is sajnálja a falatot, ki minden nemesebb áldozattól irtóztva elfordul, néha-néha mégis csak kinyitja az adakozások előtt kincses ládáját, csak azért, hogy dicsérjék??

S miként itt, ugy sok más cselekménynél is a tetszvágy a főrugó. Az a gondolat, mit szól majd a világ, sokakat megóv a gonosz indulatok és szenvedélyek féktelenségeitől, a közvéleménytől való félelem nem ritkán a kicsapongásokra hajló életet is a becsületesség korlátai közé szorítja; a renyhét, ki sem külső, sem szellemi hátramaradásával nem törődik, tevékenységre ösztönzi; egy-egy kedves lény, ki iránt vonzódunk, fölraz a fásultság sivár tetszhalottságából és hogy tetszését kiérdemeljük, nemcsak szellemi munkálkodásra, de még külsőnk kicsinosítására is ráadjuk magunkat.

Ily értelemben tehát ez a hajlam nemcsak hogy nem hibázható, sőt hasznos is, csak hogy mint minden tűz, a mily mértékben világít, olyan mértékben pusztíthat is, ha korlátait szétrontva, féktelenül csaponghat. Amerre csak tekintünk, mindennütt szomorú bizonyítékokat találhatunk ez állítás igazolására; semmibe se veszi a szépség legfőbb törvényeit: az izlést és az egyszerűséget, abban a hiszemben, hogy ezáltal inkább tetszik; levetkőzi a szeretetreméltóság multhatatlan föltételeit; az igénytelenséget és szerénységet; lábbal tapossa a gyarapodás mellözhetlen kelleit: a takarékoságot és józan számíttást, abban a hiszemben, hogy ezáltal tetszik; ezek a káros szenvedélyek és sok más, valamennyien a tetszvágyból származnak, amely pedig nemcsak nem hiba, hanem hasznos; de hát a lámpa fénye nem-e

szintén hasznos és jótékony, ámde mi lesz belőle, ha nem fékezzük és nem őrkdünk felette? — pusztító tüzvész, ezzel jólétnek elhamvasztója.

A tetszvágyból fakad a cím- és rangkórság is. A tetszvágy e tulhajtása, igaz, már hiúság, s mint ilyen a szenvedélyek sorába tartozik, de azért egyik a másiktól származik, ha nem vigyázunk reá.

És a határvonal, mely a jótékony tetszvágyat a veszedelmes fajzatától elválasztja? ezt meghatározni csak úgy lehet, ha az eszközöket nézzük, melyeket az illető használ, s a célt, melyet magának kitűzött. Rossz eszközökkel sohasem lehet nemes célt elérni és azért a nemes tetszvágy nem is nyúl hozzájuk, a rossz célokat pedig a nemes tetszvágy már természeténél fogva utálja.

Krónika.

A megyei tisztviselők kártalanításának módja.

Vezérezikket akartam érni a kérdéssel előbb írni. De aztán megdöntöttem. Könnyebb is, hasznosabb is a Krónikába gyömöszölni be. Mert itt mindig pikantiert keresnek az emberek. És bizonyos, hogy elolvassák. Ha meg elolvassák, lehet (nincs kizárva!) hogy elgondolkoznak felette és azt mondják: Ezt a prókátort ugyan nem kérdeztük, de van valami jó a tanácsában, próbáljuk meg. Lehet, (nincs kizárva!) hogy csakugyan meg is próbálják s akkor elértem a célomat. Míg ha vezérezikkezem róla: majdnem bizonyos, hogy legjobb esetben is csak üres frázisnak veszik. De lehet, hogy egyáltalában nem is vesznek tudomást róla. No de ennyi előbeszéd után már csak hozzá foghatok a témához. Igen fontos, hogy minden valamire való magyar ember ne csak lelkesedjék, de tegyen is valamit, áldozatot is hozzon annak a szent ügynek, melyet nemzeti küzdelemnek hívnak magyarul. Mondták ugyan más okosabb emberek nálamnál, elmondom azért én is, hogy csak akkor győzhet a nemzet felbuzdulása, ha a vármegyék: alkotmányunk védbástyái véges végig kitartanak, azaz ellentállanak a jogtipró, alkotmányellenes kormánynak. Hja, csak-hogy ki a vármegye, mi a vármegye? Igaz, hogy inre stricto: a megye közönségének egyeteme, de csak papíron. A való életben a vármegye hatalmát, lényegét: a közönség által választott tisztviselők képezik. Az erőszakos kormány velünk, már mint a közönséggel nagyon könnyen elbánhatik, mert hiszen mit tehetünk mi, ha a megyei tisztviselők nem tartanak velünk, ha azok mindent végrehajtanak, amit megparancsol a minister. Ezért ne feledjük, hogy a magyar nemzet a vármegyei tisztviselők iránt hálával, kötelességgel tartozik. Mert csak az ő segítségükkel tudunk mi boldogulni. Már most a tisztviselőket üldözi a kormány. Elveszi a kenyérüket. Kell-e ennél nagyobb presszió?! S a tisztviselők azt kiáltják: vigyétek el a kenyérünket, mi mégis a nemzettel harcolunk és nem ellene. Következik a folytatása. A nemzet kijelentette: a vármegyei tisztviselők minden tekintetben kárpótlandók. A válasz rá az volt, hogy a kormány sorra oszlatja fel a jóléti bizottságokat és esellel, vagy erőszakkal — az neki mindegy, — el akarja szedni a jóléti bizottságok által gyűjtött összegeket. Hogy valamiképp a tisztviselők kárpótolhatók ne legyenek. Majd megpuhulnak ők, ha nem lesz mit enniük. És közeledünk ahhoz az időhöz, mert félős, hogy a jóléti bizottságok csakugyan nem lesznek képesek feladatuknak megfelelni. Elszedik tőlük erőszakkal a pénzt, mit a közönség, tehát a nemzet a haza oltárára áldozott. Hát most itt az ideje, hogy elejét vegyük ennek a veszélynek. Semmiféle bizottság ne gyűjtse a tisztviselők kártalanítására szóló pénzeket. Hanem gyűjtse

egy ember. Bars vármegyében gyűjtse Belesák László lévai közjegyző, akirez mindanyunknak bizalmunk van. Aki pedig áldozni akar, teljesen magánjellegű levélben tudósítsa őt róla. Betéteket, pénzintézeti betétkönyvecskéket adjunk át Belesáknak. Tegyen vele, amit akar. Jól tudjuk, mit fog vele tenni. A tisztviselőket fogja kártalanítani. És ehhez nem férhet semmiféle Kristóffy. Teljesen magánjellegű adakozás ezimen adjuk meg azt a pénzt, amit e magasztos cél érdekében áldozni akarunk. Most nem az a cél, hogy befizessük az adónkat, de az, hogy a kormány erőszakoskodását a megyék ellentállásának erősítésével, amennyire csak egyáltalában lehetséges, megtörjük. Kérem, gondolják meg tanácsomat.

Édes anyám, lelkem . . .

Hogyha majd a balsors
Mind ellenem támad,
Fejemre a csapás
Zúgó árként árad,
A mikor majd engem
Nem érdekel semmi,
A mikor szavamat
Nem lehet majd venni:
Akkor még ne sirass;
Ne sirassál engem,
Édes anyám, lelkem . . .

Hogyha romba dől majd
Terveimnek vára,
Szeretefoszladoznék
Reményim sugára,
Mikor élttem utján
Sivár jövő tárul,
A mikor mögöttem
Az élet bezárul:
Akkor se sirass még;
Ne sirassál engem,
Édes anyám, lelkem . . .

De ha majdan egyszer
Almodozva járok,
S valami itt benn úgy fáj
Valamit egyre várok,
Valami szótlan bánat
Viharzik át rajtam,
Valami röpke sóhaj
Hagyja el az ajkam:
Oh, akkor sirathatsz . . .
Sirassál meg engem,
Édes anyám, lelkem . . .

Lefkovits Vilmos.

Képek Japánból.

— Dr. Michant után francziából. —

Európa figyelme ma Kína és Japán felé fordul. Egyiket sem ismerjük, pedig mindkettőre nagyon kíváncsiak vagyunk. És el lehet bátran mondani, hogy mind a kettő megérdemli a figyelmet. Csak Japánt vegyük. Egy külön világ, sajátos néppel, különöz szokásokkal, és — amit épen nem hinnék róla — elragadó természeti szépségekkel.

Április és november Japánban olyan időpontok, melyeket az embernek jól meg kell jegyezni. Az a „sakonano anami“ ez a „kikonno anami“ (eseresznye és chrisanthin virágzásának) az időszaka. Nagyszerű ünnepek ezek; a természet rendezőjük és egész Japán vallásos kegyelettel tekint feléjük.

Azok iránt a nagyszerű jelenetek iránt, melyeket a nagy impresszárió színpadon ingyen mutat be nekik, egy nép sem mutat a világon nagyobb tiszteletet, mint a japáni. Templomaiban nyilvánosan imádja a természet szépségeit. A virágok szeretete náluk egész szenvedélylyé fejlődött. Annak a módja, hogy hogyan kell egyik másik virágot a Szatsuma virág-eserébe ültetni, egész etikai jelentőségű dologgá fejlődött, amire külön tanárok tanítgatják a japán arisztokrácia leányait, Párisban olyan iskolát állítottak fel, amelyben meg lehet ta-

nulni főzni, Japánban már régtől fogva áll fenn egy olyan intézet, amelyben a esokorkötés művészetét lehet elsajátítani. Az egész női nevelésnek az az alapfeltelete, hogy a leány megtanuljon esokrot kötni.

Egy japán hajadon, aki néhány eseresznyeagalyat nem tud egy bronzvázában kellő esinnal elhelyezni, vagy esetleg ügyetlenséget árul el a Maia oltárára szánt virágok kiválasztásában, csak olyan kiesnylésben részesülne, mint — hogy egyebet ne mondjak — egy európai hölgyecske, ha nem tudná a zongorán a „kolostor bangjait“, vagy „A rózsza keringőt“ kiverni.

* * *

Egyik másik virágnak, mely a japánok különös kegyeiben áll, a nyílása nemzeti ünnepek kezdetének jele ország-szerte. Tavasszal a muni (szilvafa) virágzása okoz egész bucsujárásokat azokba a kertekbe, melyek a szilvafái virágairól híressek. Ez itt körülbelül annyit jelent, mint nálunk a farsang. A férfiak tekintet nélkül arra, milyen ranguak, elvegyülnek egymás között és kedélyes jó barátságban isszák, együtt a teát, virágnedveket és a sakót. Ezek a napokon a „Fölkelő nap“ templom kupolájára odalopózik az általános, ártatlan öröm mosolya.

Szinte azt hinné az ember, hogy az egész nép egy csapással gyermekké lett; egy kaczer virág látása elég neki arra, hogy minden gondját elfelejtse, minden szenvedéséből kigyógyuljon.

Amint a tavasz beáll, hófehéren hull alá a virágok szirma, amitől a táj képe valami tündéres varázst nyer. Évről-évre ugyanaz a látványosság, ugyanaz a fehérítő fákkal torzított park és mégis nem mulasztja el senki, hogy ne gyönyörködjék az ébredés bájaiban, a japáni természet legremekőbb csodáiban.

A japáni költőket és festőket is itt ihletik meg legszerencsésebb eszméik, amint elandalognak a viruló eseresznye-fák szépségében a Quens de muro sima vagy a Q' Qji parkjaiban; madrigáll íróknak, aquarellfestőknek ez az örökös tárgyuk.

Néha olyan elragadóan szép a természet Japánban, hogy az embernek szinte kedve volna haragudni mert a szépsége némileg mesterkelt, csinált.

Tavasszal és ősszel a színeknek olyan gazdagságával találkozik az ember; hogy az szinte úgy érzi, mintha egy festmény előtt áll, mellyel a művész hatást vadászott. És képes volna rámondani, hogy az egész egy színszomszjas festőnek a mondva csinált alkotása. Azzal vádoljuk a természetet, hogy hivalkodik, hogy a bájait negédeskedéssel — ezzel az emberi gyalogsággal — becézi. Ősszel be van lepve az egész vidék a galyakról aláhulló purpurszínű, a levelek olyanok, mintha karmimba fűrészelték volna őket, a föld is piros, a fák is pirosak és az ég esténként a rózsza legképzeltetlenebb színében pompázik. Ebben a ragyogó színpombában úgy érezzük magunkat, mintha magas ivü templom ablakokon beszürdő napvilágban fürödnénk és járunk-kelünk, mintha egy tündérszép világban haladnánk tovább.

* * *

Talán mégis tavasszal legszebb a természet Japánban. Alig veti le télruháját, hattyu-prémes fehér bái beléptől olt magára. A még kopár ágakra ezüstfehér lepel borul, a fák koronájáról hófehér virágokból szövődött könnyű függöny hull alá. Az ég boltozata, az indigo mélységesen kék színében játszik. Egy lehelet . . . és a virágok lehullatják szirmaikat s fehér lepelbe burkolózik a talaj. A térképe télies, úgy érzi az ember magát, mintha dérral belepott fák között járna, kelne.

S a tokiói kertekben sétálok, mintha csak jég vidékeket kutató hegymászók volnának.

Tessék csak a Quknó parkba menni a eseresznye virágzása idején. Közönségesen üres és meglehetősen komor sötét a fenyőfa

óriások árnyékán. Ilyenkor azonban nagyon vig élet folyik benne.

Maga a kert hatalmas kiterjedésű, angol ízlésben rendezett park japán cédrusokkal, bokrokkal, széles sétányokkal. A közepén egy domb emelkedik, ahonnan kilátás nyílik egész Tokióra, tehát jókora darab földre, mert tudvalevő dolog, hogy Tokió terjedelemben Páris jóval felülmúlja.

A tekintet minden akadály nélkül messze elszáll s megnyugszik a látóhatár legmesszebb eső pontján. Azurkékbe, ibolyaszínbe, rózsaszínbe burkolt mezőségek. Áteltenben az egyetem épülete, a fák között fehér kőházak és alatt egy kis patak, a melynek a tükrét ősszel egészen ellepi a lotus virága, s ilyenkor tavasszal gazdag füvezet szegélyezi a parkjait, mintha csak egy bársonyba foglalt tükör volna.

Mindez végtelenül nyugodt, egy kissé talán szomorúságra hangoló.

* * *

Mellettünk két japáni

Fordította: Journal de Debats.

H i r e k.

Erzsébet királyné emléke. Hogy a magyar nemzet milyen hálás tud lenni azok iránt, kik vele éreznek, annak szép bizonyosságát láttuk mult héten Léván, midőn a lévai állami tanítóképezde növendékei emlékünnepelet rendeztek megdicsőült Erzsébet királynénak emlékezetére. Az üjvásihoz Lieberman Jakab kerületi főrabbi, az intézet hitoktatója intézett határozatos beszédet.

Áthelyezés. Ófelsége, a király megengedte, hogy Erdélyi Gyula aranyosmaróti törvényszéki bíró Kőrmözbányára helyeztessék át járásbírónak. Sajnálattal vesszük tudomásul Erdélyi bíró távozását, mert jólehet sokkal rövidebb idő óta tartózkodik körünkben, semhogy tevékenységét mélyrehatóbban bírálhatnók, — rövid itléte is azonban arról tett bizonyosságot, hogy buzgalommal tölti be hivatását és úgy bíró társai, mint az ügyvédek rokonszenves jó barátot bírtak benne.

Aranylakodalom. Pillanik Ferencz volt locezi, jelenleg Ujbányán tartózkodó nyugalmazott kántortanító folyó hó 20-án tartotta aranylakodalomát.

Felsülés. A lévai pénzügyigazgatóság folyó hó 20-án árlejtést tartott a fogyasztási adók bérletére. Persze felsült vele. Mert nem akadt árverelő. Így képzeltük el azt az időt, midőn erőszakosan akarnak majd adót szedni. A kinstár nagy göggel fogja a végrehajtásokat eszközölni, de csufosan felsül majd, ha árverésre kerül a sor.

Halálozás. Miként részvétellel értesülünk, Brázda József, az esztergomi főkáptalan nemesényi birtokának intézője mult héten meghalt Somogy-Taksonyban. — A lévai főgymnázium érdemdus igazgatója Malonyai István, kegyesrendi áldozár tolyó hó 11-én Budapesten meghalt.

A kovácsi vasut. Az aranyosmaróti-kovácsi vasut céljaira tudvalevőleg 60000 koronát szavazott meg Aranyosmaróth közönsége azzal a kikötéssel mégis, hogy csak akkor kötelezi a községet, ha a folyó évben megkezdik építeni a vasutat. Az év vége felé közeledünk, de a vasutnak még se hire, se hamva. Persze a község által felajánlott 60000 korona is veszélyben forog, legalább a vállalkozó részére. Azonban ez csak olyan mese. Tudjuk, hogy a kinek szent Péter a sógora, az a mennyországba jut. Már pedig úgy látszik, hogy a szóban forgó vasut reménybeli vállalkozójának nagy és előkelő rokonsága van, akik még szent Péterrel sem igen állanak szóba. Azaz pardon, akkor igen, ha 60000 koronácskát kell kérni. Akkor van megalázkodás, van megkönyörölés és más egyéb, minek mondjuk, úgy is tudják. Mi egészen nyíltan színt vallunk. Az igen t. reménybeli vállalkozóhoz abszolút semmi bizalmunk sincs. Nem csak azért, mert ha eddig nem tudott boldogulni, úgy tiszta és világos, hogy ezen-

sem fog boldogulni, de még azért sem, mert nem lehet önzetlen embereknek, a közérdeket valóban szívükön viselő embereknek bizalmuk ahhoz, a ki mindenre vállalkozik, a ki fűhöz fához kapkod. Ez a mi nézetünk, a többi az előjáróság bölcsességére bizzuk és még csak azt akarjuk nagybecsű figyelmébe ajánlani a közönségnek, hogy ma sokkal zavarosabbak a közéleti viszonyok, semhogy oly könnyen lehetne egyáltalában Aranyosmarótnak 60000 koronát áldozni, habár hasznosnak látszó, de semmiképp sem nélkülözhetetlen dologra és más csakugyan nélkülözhetetlen intézmények rovására.

Elfogott cigánybanda. A kistapolcsányi esendő őrmester több tagból álló cigánybandát fogott el Nyitramegyében. Ezek a kóbor cigányok több mint 15 betöréses lopást követtek el e vidéken.

Az érsekújvári kath. nőegylet jubileuma. Szép ünnepélyt rendeztek folyó hó 20-án Érsekújváron. A kath. nőegylet fenállásának 25 éves jubileumát ünnepelte. Nemcsak az ottani, de a környékbeli intelligencia is részt vett az ünnepélyen, mely misével kezdődött és amelyet diszközgyűlés követett. Az ünnepi misét Fábrián János ez. kanonok végezte, az ünnepi diszközgyűlési beszédet Finta Ferencz főgymnáziumi igazgató tartotta, aki az egyet alapításának érdemét Dr. Horvát József né urasszonynak tulajdonította. A gyűlés üdvözlő táviratot küldött Vasváry Kólos hercegprímáshoz, ki táviratilag köszönte meg az üdvözlést és áldását küldte a nőegylet további működéséhez.

Heti piac szaporítás Aranyosmaróton. A piaci helypénzszedés jogát tudvalevőleg a községi képviselőtestület megváltotta gróf Erdődy Imrén é öméltségától. Az erre vonatkozó szerződés már készen van, csak hatósági jóváhagyásra vár. Ugy tudjuk, hogy mihelyt ez az ügylet perferkuálva lesz, a képviselőtestület két heti piac tarthatását fogja szorgalmazni. Eltekintve attól, hogy a község jóvedelmét is érinti a kérdés, szerintünk ez még azért is fontos, mert hihetőleg a forgalom emelkedni fog általa, amire nagyon is rászorulunk. Talán a még piaci árak is kedvezőbbben fognak még Aranyosmaróton alakulni. E tervet semmiképp sem szabad elejteni, határozottan vétkes könnyelműség volna minden késedelem.

Ezrek halála jutott a esuz és köszvényes betegek közül Zoltán Béla gyógyszerészhez azon kiváló eredményekért, melyeket a híres Zoltán-féle kenőcs használatával értek el. E hírneves kenőcs még oly esuz és köszvényes betegek súlyos baját is meggyógyította, kik már évtizedek óta nem voltak képesek gyógyulást találni. Tudja meg hát mindenki, hogy ha családjában valaki esuz és köszvényben szenved, akkor meg kell hozatni a Zoltán-féle kenőcs üvegjét 2 koronáért a Zoltán-féle gyógyszerházból Budapest, V., Szabadság-tér.

Uj Olvasókör. Folyó hó 26-án Kistapolcsány község polgársága összejövetelt az iskolában; ott elhatározta, hogy olvasókört alakít. December 3-án lesz az alakuló gyűlés. Előre látni, hogy körülbelül 100 tagja lesz az új körnek. Ezen kör már régen hiányzott Kistapolcsányban, mert ott van elég arra való anyag. Hogy az egyesülésre meg van a kellő érzék, azt bizonyítja az ottani virágzó fogyasztási szövetkezet. Összetartást kívánunk az alakuló Olvasókörnek.

Lóhús-mészárszék Galgóczon. Járabek Alajos galgóczy lakos mészáros iparos a galgóczyi szolgabíróshoz kérvényt adott be, melyben lóhús elárúsítására iparengedély megadását kéri. A hatóság ez ideig még nem döntött. Előreláthatólag azonban meg fogja adni az engedélyt. A szegény pór nép érdekében meggyünkben is kellene valamit tenni.

Vidéki városok vízvezetési tervei. A vidéki városok gyakran szenvedtek ér-

zékeny károkat azért, mert nem állott rendelkezésre olyan fórum, mely a különleges terveket és szerződéseket a kívánatos szakszerűséggel elbírálhatta volna. Ezért a belügyminister a földmívelési és kereskedelmi miniszterrel egyetértőleg a következő körrendeletet intézte a vármegyei törvényhatóságokhoz: A rendezett tanácsú városi és községi vízvezetési és csatornázási művek építése, illetőleg ily művek kivitelének és üzemének vállalatba adása tárgyában hozott közgyűlési határozatoknak a vármegyei törvényhatóság részéről történő felülvizsgálata alkalmával a létesíteni szándékolt művek tervei és költségvetései, nemkülönbén a művek létesítése iránt kötött szerződés, üzemének átruházása esetén pedig az erre vonatkozó szerződés szakaszpontból való véleményezés végett jövőre nem a vármegyei államépítészeti hivatalnak, hanem minden esetben az országos vízépítési igazgatóság közegészségügyi mérnöki osztályának Budapestre küldendők fel. Ezen szakhivatal véleménye alapján hozandó határozat a nevezett szakhivattal mindenkor közlendő. Végül megjegyzi a minister, hogy az országos vízépítési igazgatóság közegészségügyi mérnöki osztálya a vízvezetési, csatornázási és artézi kut ügyekben a törvényhatóságoknak, városoknak és községeknek mindig díjtalanul ad felvilágosítást.

A budapesti áru- és értéktőzsde köréből. Felhívás. A tíz évig tartott üzlettelenség folytán felgyülemlt vagyon természetes következetességgel keresi a gyümölcsöző elhelyezést és miután a külső álló közgazdasági átalakulás és a nemzeti befektetések a magyar értékek áremelkedését okvetlenül maguk után fogják vonni, — Brunauer és Thein törv. bejegyzett jogosított tőzsdeügynöki cég, (Budapest, V., Akadémia-u. 6.) közzé teszi, hogy ezen tőzsdén a hozzá érkezendő megbízások alapján, a kereskedelmi törvény, — valamint a tőzsdeszabályzatoknak, szigoru betartása mellett és kivétel nélkül csakis föltétlenül szolid ügyleteket, — közvetíteni hajlandó.

Magyarország átlagos termése. A földmívelésügyi ministeriumhoz érkezett jelentések szerint Magyarország átlagos termése katasztrális holdankint a folyó évben a következő volt. Buzában: 7.15 mm., rozsban: 7.06 mm., árpában: 7.54 mm., zabban: 6.67 mm. Az idej termés ezek szerint a tavalt meghaladja és pedig a buza 2.41, a rozs 1.57, az árpa 2.56, a zab 2.58 millió métermázsával.

A földhitelkölcsönök bélyeg- és illetékmentessége. A pénzügyminister legutóbb kiadott rendeletében kimondotta, hogy az Országos Központi Hitelszövetkezet és a kisbirtokosok földhitelintézete által közösen nyújtandó kölcsönök bélyeg- és illetékmentesek.

Az idej méz. Nagy a keserűség a méhészgazdák között; az idej még kevesebb méz van, mint a tavalyi aszályos évben. Azért az árak is jól felszöktek és 110—120 koronán mázsánként eladatik. Kivitel alig van, a kereslet pedig igen nagy.

Az állami pénztárjegyek kamatlába. A pénztárjegyek példáját most a pénzügyminisztérium is követi, amennyiben közzétette, hogy további intézkedésig a kamatozó m. kir. pénztárjegyek és pedig három havi lejáratú 4 százalékkal, hat havi lejáratú pedig 4 és tél százalékkal fognak kamatozni.

Gyár átvétel. Az érsekújvári Bánhegyi-féle bőrgyárat, mely tudvalevően egy év óta fizetési zavarokkal küzd, megvette Sues H. A. bécsi cég. A gyárnak új tulajdonosa az érsekújvári vállalatot nagyobb szabású befektetések által fejleszteni akarja és ennek reményében a városi tanács javaslatba hozta, hogy mindazon kedvezményeket, melyeket a város közönsége a Bánhegyi-cégnek biztosított, az új cégre átruháztassanak.

4397 Arverési hirdetmény.
1905

Az aranyosmaróthi kir. törvényszék mint tkvi hatóság közlése teszi, hogy Dr. Petrikovics Aladár ügyvéd által képviselt Gavlják Vazsan Rozália végrehajthatónak Szluka Istvánné szül. Gavlják Mária végrehajtható elleni 339 korona tőkekövetelés, ennek 1904 évi márczius hó 31-től járó 6% kamatai 7 korona 65 fill óvásl, 1/8% váltódíj és a már eddig 71 kor 20 fillért tevő, valamint a még felmerülő költségek kielégítése végett a következő ingatlanok u m: Szluka Istvánné szül. Gavlják Máriának ezen kir. törvényszék területéhez tartozó Cserenye községben 17. sz. tjkvben A I 2-3. szs alatti 76 korona becsértékű 90/100 részre, az u. o. 189 sz. tjkvben felvett A I 2-2 sorsz. a. 52 korona becsértékű 11/100 részre, az u. o. 190 sz. tjkvben felvett A I 1 2 5-8 sorsz. a. 150 korona becsértékű 1/4 részre, az u. o. 214 sz. tjkvben A I 1-8 sorsz. a. 100 korona becsértékű 1/12 részre, az u. o. 303 sz. tjkvben felvett A I 1-2 sorsz. a. 64 korona becsértékű 1/4 részre, amelyet a f. évi június 26-án tartott bírói árverésen Gavlják András és Gavlják Bálint cserenyei lakosok 1139 koronáért vettek meg. — a Kenessy Gyula oszlányi lakos által törvényes időben és alakban tett utóajánlat folytán a fentemlített árverési esekelménynek hatályon kívül helyezése mellett a végrehajtható törvény 187. §-a alapján újabb árverést rendelt el és annak Cserenye község házájánál a végrehajtható vagy képviselője közbenjöttével leendő fogantatására határnapul 1906 évi január 16. napjának déle 9 órája tűzött ki. Erről a venni szándékozók azon hozzáadással értesítettek, hogy az ezzel egyidejűleg megállapított árverési feltételek szerint

1 A megállapított kikiáltási ár a bővetkező: a cserenyei 17 sz. tjkvben A I 2 3 ssz 1/8 részé 110 kor, az u o 189 sz. tjkvben A I 2-3 ssz alatti 11/100 részé 16 kor 50 fill, az u o 190 sz. tjkvben felvett A I 1 2 5-8 ssz alatti 1/4 részé 583 kor, az u o 214 sz. tjkvben A I 1-8 ssz alatti 1/12 részé 22 korona, végül az u o 303 sz. tjkvben A I 1 2 ssz alatti 1/4 részé 521 korona.

2 A venni szándékozók tartoznak az utóajánlattevő kivételével az árverés oir becsátott ingatlan-ság kikiáltási árának 10%-át bánatpénzül készpénzben vagy óvadékképes papírban letenni.

3 A vételár 3 egyenlő részletben és pedig az 1. részletet az árverés jogerőre emelkedésétől számított 30 nap a 2-ik 60, a 3-ik 90 nap alatt fizetendő.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ennél a tkvi hatóságnál és Cserenye község bírájánál is megtekinthetők.

Aranyosmaróthi kir. törvényszék mint tkvi hatóság 1905 évi szeptember hó 14-én.

Valkovits István, kir. törvényszéki bíró.

Eredeti Mikulások

és Mikulás képes-lapok kaphatók

BRUNCEZLIK I.

könyv- és papirkereskedésében

Aranyosmaróton, Erzsébet-tér 32. szám.

Látogató

jegyek kaphatók a DÓCZI KÖNYVNYOMDÁBAN.

„HERO“

Fővárosi Fényképnagyító és Olajfestmény Müintézet

Budapest, V., Bálvány-utca 21. szám.

Ajánlja a legújabb technikai módszer szerint előállítandó fényképnagyításokat brom, pastel, aquarell és olajpapíron, valamint valódi vászonolajfestményeket. Jutányos árak!

Mintaképkiallítás, a hol megrendelések is elfogadhatnak: a Dóczi könyvnyomdában Aranyosmaróthon.

74 kitüntetés és állami érem!

10,000 motór a legteljesebb megelégedésre szállítva.

Drezdai motorgyár r.-t.

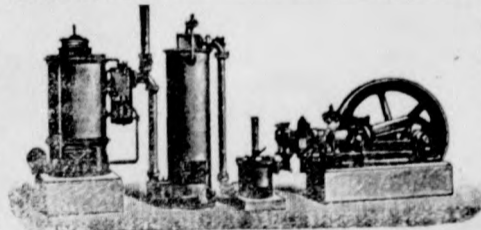
(ezelőtt Hille) főtelepe:

GELLÉRT IGNACZ és TÁRSA

BUDAPEST, VI., Teréz-körút 41. sz.

Telefon 12-91.

Benzinmotórok, légszeszmotórok, nyersolajmotórok, szesz- (spiritus) motórok, acetylen-motórok, Benzinlokomobilok eséplésre.

Szivógáz (generátoros)-motórok a legmodernebb és legtökéletesebb, beigazoltan a legolesőbb üzemet nyújtó erögépek.

A drezdai motór világszerte elismeren a legkitünőbb gyártmány. Kipróbált tökéletes szerkezet. Válogatott legjobb anyagból a legszolidabban és a legpontosabban készítve.

Tartós! Sok évi használat után sem szorul reparatúrákra. Feltétlenül üzembiztos. Kezelése rendkívül egyszerű. Az üzembiztoságok a legelőnyösebbek.

Drezdai motórok üzembiztosan megtekinthetők számtalan iparvállalatban és uradalmak gazdasági üzemeinél: malmokban, téglagyárakban, fagegmunkálásnál, faapritásnál, vízemelő (szivattyu) telepeken, gazdasági takarmány-kamarákban, tejgazdaságokban, eséplésnél stb. stb.

Teljes üzemberendezések (malmok, gazdasági üzemek, közlőmű-szerkezetek stb.) szakszerű szállítása.

Felvilágosítások és költségtervezetek készsége adatk.

Legmesszebb menő jótállás! Kedvező fizetési feltételek!

TAGOSÍTÁS,

legelőfelosztás, birtokrendezési és minden a felmérői szakba vágó munka szakszerű elkészítését, jutányos ár mellett elvállal, több mint harminzévi gyakorlattal bíró földmérő.

Lipták Lajos, Aranyosmaróth, Kis-utca

KOCSI-BÁRDI. acetylen-lámpák!

Gözeke-, kocsirud-, spitzbogen-, asztali-, udvari-, kerti-, utczai- és istálló-

acetylen-lámpák.

BÁRDI JÓZSEF

BUDAPEST,

VI. kerület, Gyár-utca 10. szám alatt (Andrássy-ut és Királyutca között.)

Árjegyzék ingyen. Törvényesen védve.

